

Sygn. akt II CSK 211/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku J. H. i R. L.

przy uczestnictwie J. D.

o zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 14 listopada 2014 r., sygn. akt II Ca 242/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawców na rzecz uczestnika postępowania
kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnych orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawców J. H. i R. L. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 14 listopada 2014 r., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c.

W ocenie autora skargi kasacyjnej istotne zagadnienie prawne sprowadzało się do dwóch pytań. Pierwsze pytanie: „czy poczynienie całkowicie nowych i odmiennych ustaleń faktycznych na podstawie tych samych dowodów wcześniej kompleksowo ocenionych w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji i których ocena nie została przez sąd drugiej instancji uznana za oczywiście błędną jest dopuszczalne skoro pozbawia stronę prawa zakwestionowania tych nowych ustaleń naruszając zasadę dwuinstancyjności postępowania. Drugie pytanie: „czy za uczestnika posiadającego większość udziałów w prawie własności nieruchomości można uznać osobę, która co prawda formalnie jest współwłaścicielem nieruchomości jedynie w udziale wynoszącym 12/60, jednakże w wyniku wyraźnej zgody współwłaściciela posiadającego udziały w prawie własności wynoszące 32/60, osoba ta korzysta również z nieruchomości wspólnej

odpowiadającej wielkości udziału tego współwłaściciela (a zatem w praktyce dysponuje udziałami wynoszącymi 44/60), a ponadto współwłaściciel ten w toku postępowania o zniesienie współwłasności oświadczył, że nie oczekuje żadnych spłat i popiera przyznanie całości nieruchomości tej osobie”.

Odnosząc się do sformułowanych przez autora skargi kasacyjnej pytań podnieść należy, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r. IV CSK 53/2013, nie publ.). Należy nadto wskazać, że jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11).

Powyższych wymagań pełnomocnik wnioskodawców nie spełnił. Przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pytania nie zostały poparte argumentacją, która świadczyłaby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych. Pierwsze ze wskazanych z pytań nie zostało nadto sformułowane na tle konkretnego przepisu prawa mającego zastosowanie w sprawie (pkt III skargi). Z kolei wskazanie na potrzebę wykładni art. 328 § 2 k.p.c. w powiązaniu z art. 233 § 1 k.p.c., który nie może być podstawą skargi kasacyjnej, nie znajduje usprawiedliwienia.

Podnieść należy, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124), mającej moc zasady prawnej „Sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji

bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania”. W sprawie nie wystąpiła więc przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CSK 61/07, OSNC 2008, nr 10, poz.119) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sprzeczność między ustaleniami przyjętymi przez sąd pierwszej i drugiej instancji, powstała w wyniku dokonanej przez sąd drugiej instancji odmiennej oceny dowodów przeprowadzonych przez sąd pierwszej instancji, nie może uzasadniać zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c., chyba że w skardze kasacyjnej zostanie wykazane, iż ze względu na szczególne okoliczności zachodziła konieczność ponowienia lub uzupełnienia postępowania dowodowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparty na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 pełnomocnik wnioskodawców uzasadnił także „potrzebą wykładni ustawy z dnia 3 grudnia 2010 roku o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania”

Twierdzenie o potrzebie dokonania wykładni przepisów ustawy z dnia 3 grudnia 2010 roku o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania nie zostało poparte argumentacją, która uzasadniałaby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pełnomocnik wnioskodawców ograniczył się do wskazania, że art. 3 ust. 2 ustawy „zawiera wiele sformułowań nieostrych”, natomiast art. 8 ust. 1 „nie doczekał się wykładni”. Sformułowane w ten sposób uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie pozwalało na przyjęcie, że zachodzą publicznieprawnie okoliczności usprawiedliwiające uwzględnienie tego wniosku.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek uczestnika zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 2 w zw. z § 8 pkt 6 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).